

Таким чином, головними завданнями, що стоять перед підприємствами та науково-дослідними й проектними установами нафтогазової галузі, є їхній розвиток на інноваційних засадах. Це дозволить відійти від технологічного відставання вітчизняної галузевої науки та промислових підприємств на нафтогазовому ринку і забезпечити модернізацію підприємств на інноваційних засадах.

Список літератури

1. Мильнер Б. Управление интеллектуальными ресурсами / Б. Мильнер // Вопросы экономики. – 2008. – № 7. – С. 129–141.
2. Кендюхов О. Геологія інтелектуального капіталу / О. Кендюхов // Економіка України. – 2003. – № 4.

ВІД НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ДО АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ

*Крикавський С.В., д.е.н, професор;
Наконечна Т.В., асистент,
Національний університет «Львівська політехніка»*

Сучасний стан розвитку України супроводжується виникненням гострих соціально-економічних проблем, які проявляються у серйозній зміні якості життя населення, що виявляється у скрутному економічному становищі населення країни, погіршенні фізичного здоров'я, скороченні середньої тривалості життя, погіршенні соціальної захищеності, соціального забезпечення, розвитку кризових ситуацій галузях соціальної сфери.

У системі соціального захисту України відсутній системний підхід до формування державної соціальної політики, державних соціальних гарантій, сучасного інструментарію вибору пріоритетів соціальної політики та механізмів її реалізації, що зумовлює фрагментарне вирішення нагальних соціальних проблем, кризових ситуацій. Сучасні провідні фахівці з антикризового управління зазначають, що державне регулювання кризових ситуацій – це заходи впливу законодавчого, виконавчого, контролюючого характеру, які здійснюються з метою адаптації соціально-економічної системи до умов, що змінюються. Антикризове управління являє собою діяльність органів державного управління, яка передбачає запобігання надзвичайних ситуацій, готується прийняти контроль над ними через заплановані заходи, які дозволять оперативно зреагувати та ліквідувати наслідки надзвичайних (кризових) ситуацій. Держава формує систему правових актів, що регламентують вплив на кризові ситуації, опрацьовує й затверджує економічні механізми впливу фінансової допомоги під час кризових ситуацій. В свою чергу кризу – слід розуміти як ситуацію, яка негативно позначиться на рівні безпеки людей, майна або навколишнього середовища та призводить до значного зниження роботи компетентних органів державного управління у зв'язку з неадекватністю володіння владою і ресурсами. Тому слід сформувати консолідовану національну стратегію у соціальній політиці, яка б забезпечувала формування гармонійних відносин між різними соціальними прошарками, оскільки окремі розрізнені урядові заходи соціальної підтримки виявилися неспроможними кардинально вплинути на подолання кризових ситуацій. Як показує досвід сусідньої Республіки Польща національна стратегія повинна ґрунтуватися на принципах цивільного планування, що означає загальні організаційні проекти, спрямовані на підготовку саме громадського управління в кризових ситуаціях, постійної підтримки збройних сил та залучення їх для виконання завдань у сфері антикризового управління (рис.1). Досвід антикризового управління є сенс використовувати для вирішення завдань вітчизняної соціальної політики, при цьому враховуючи принципово інші засади управління.

Завдання антикризового управління в Україні визначає Указ Президента України Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 8 червня 2012 року «Про нову редакцію Стратегії національної безпеки України», який не визначає основні категорії системи управління, необхідним є також визначення посадових осіб державних органів, які

персонально відповідатимуть за реалізацію стратегії антикризового управління та виконання визначених нею завдань.

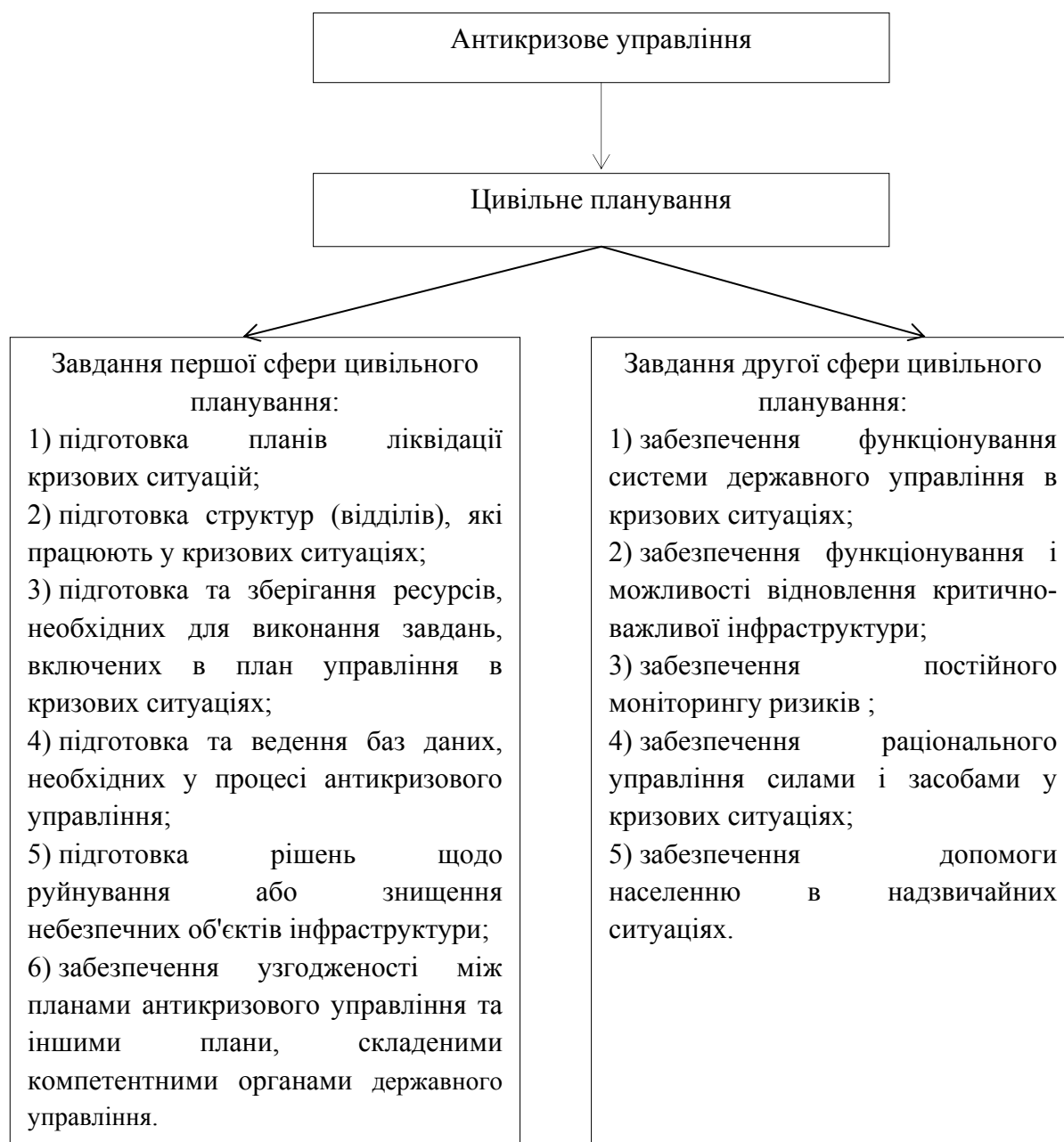

Рис.1. Завдання цивільного планування при антикризовому управлінні

Виконання поставлених завдань при антикризовому управлінні повинні спільно здійснювати Міністерство надзвичайних ситуацій України, Міністерство внутрішніх справ України та Міністерство охорони здоров'я України. Заходи взаємодії між МНС України, МВС України і МОЗ України повинні включати: погодження порядку спільних дій щодо захисту населення з визначенням основних завдань, переліку сил і засобів, необхідних для надання допомоги постраждалим при кризових ситуаціях, у тому числі медичної, місця і часу організації та проведення евакуаційних, санітарно-гігієнічних і протиепідемічних заходів; утримання у готовності визначені сили та засоби для запобігання і реагування на можливі кризові ситуації; надання населенню оперативної інформації про ступінь ризику наслідків кризових ситуацій для здоров'я та умов життєдіяльності, методи та способи захисту; здійснення заходів щодо запобігання виникнення кризових ситуацій, мінімізації та

ліквідації їх наслідків; забезпечення своєчасного реагування на повідомлення про загрозу або виникнення кризових ситуацій; у разі виникнення надзвичайної ситуації формування оперативних груп та переміщення їх до місця події для оцінки обстановки, складання прогнозу розвитку надзвичайної ситуації, її медико-санітарних наслідків та підготовки пропозицій для залучення і координації дій додаткових сил.

Слід мати на увазі, що розмита система антикризового управління характеризується нестабільністю, розбалансованістю діяльності державних інститутів, зниженням рівня керованості соціально-економічними процесами. Тому для подолання її необхідно, щоб всі структурні елементи (технічний базис, економіка, соціальна сфера, політика та право) знаходилися у такій взаємній відповідності та збалансованості, яка б дозволила сформувавши радикальні перетворення у антикризовому управлінні.

Список літератури

1. Скібінський О.М. Антикризовий менеджмент /О.М. Скібінський: Навч. Посібник. – К: Центр учбової літератури, 2009. – 568 с.
2. Ткачова Н.М. Логістичні підходи до формування стратегії антикризового розвитку /Н.М. Ткачова, С.В. Денісова Науковий журнал «Логістика :теорія та практика» Луцького національного технічного університету. – №1 (2). – Луцьк, 2012. – С.192-195
3. Поважний О.С. Антикризове управління економічною безпекою: монографія / О.С. Поважний , Н.М. Ткачова, В.Л. Пілюшенко. - Донецьк: ВІК, 2010. – 310 с.
4. Електронний режим доступу: Указ Президента України Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 8 червня 2012 року «Про нову редакцію Стратегії національної безпеки України» [<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/389/2012>]

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ВІДМИВАННЯ НЕЗАКОННИХ ДОХОДІВ ЯК ЕЛЕМЕНТ ПОЛІТИКИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

Лазебник Л.Л., д.е.н., доцент;

Гацька Л.П., к.е.н, доцент,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

В сучасних умовах потреба у відмиванні незаконно отриманих коштів обраховується величезними сумами, внаслідок чого відмивання незаконних доходів стало самостійним, надзвичайно прибутковим та швидко зростаючим сектором світової економіки. Згідно з даними Міжнародної групи розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням коштів (ФАТФ) щорічний обсяг ринку відмивання становить 2-5% світового ВВП і перевищує 4 трлн. дол. США, а перше десятиліття ХХІ століття принесло 20-30 трлн.дол.США, відмитих через світову фінансову систему [1].

Відмивання незаконних доходів має здатність дестабілізувати положення економічних суб'єктів та суспільство в цілому. У зв'язку із цим формування ефективного механізму управління ризиками відмивання доходів, отриманих незаконним способом, є однією з актуальних сучасних економічних проблем.

На сьогодні банківська спільнота посилює увагу до питань попередження використання незаконно отриманих коштів. Передувало цьому створення у кожній країні національних органів фінансової розвідки та криміналізація процесу відмивання коштів. У цьому зв'язку українські банки, які здійснюють міжнародні операції, перетворюються на об'єкт контролю не лише з боку вітчизняних фінансових владних структур, але і зарубіжних банків-кореспондентів. Таким чином, вони вже не можуть ігнорувати сучасні вимоги, які іноземні контрагенти пред'являють до репутації своїх ділових партнерів. Тому політика економічної безпеки сучасного банку має включати елементи, націлені на попередження використання його продуктів і послуг у злочинних цілях і розробку механізмів управління відповідними ризиками.

Ризик залучення банку до процесів відмивання незаконно отриманих коштів є відносно новою проблемою для вітчизняної банківської системи, яка не має досвіду